

REORGANIZACIJA UPRAVE I PRIVREDE

STANJE I ZADACI RIBARSKJE PRIVREDE

U posljednjim mjesecima donešen je niz vrlo važnih mjera za reorganizaciju cjelokupne uprave i narodne privrede. Još na početku mjeseca aprila Savezna vlada izdala je Naredbu o prenosu poduzeća općedržavnog značaja iz nadležnosti organa Vlade FNRJ u nadležnost organa vlada narodnih republika. 12. IV. o. g. Prezidijum Narodne skupštine FNRJ na prijedlog Predsjednika Vlade FNRJ, izdao je Ukaz o ukidanju nekoliko saveznih ministarstava, među njima ministarstva poljoprivrede i drugih privrednih ministarstava te o osnivanju Savjeta za odnosne privredne grane. Na kraju maja o. g. ukinuta su daljnja centralna nadležstva, uz osnutak odgovarajućih savjeta. Te su se mjere još nastavile u mj. junu o. g.

Petoga jula o. g. objavljen je **Osnovni zakon o upravljanju državnim poduzećima i višim privrednim udruženjima od strane radnih kolektiva**. Odlukom Narodne skupštine FNRJ, objavljenom 12. VII. o. g. o davanju ovlaštenja zakonodavnim odborima da donesu odluke o usklađivanju saveznih zakona sa promjenama u državnoj upravi i u sistemu upravljanja privredom dano je zakonodavnim odborima Saveznog vijeća i vijeća naroda pravo i zadatak da donesu takve zaključke (o usklađivanju), koji će konačno biti podneseni samoj Narodnoj skupštini na potvrdu. Nekoliko dana kasnije, 22. VII. 1950., izdano je Uputstvo za provedbu prvih izbora radničkih savjeta i upravnih odbora državnih privrednih poduzeća.

Za sva državna privredna poduzeća, među koja spadaju i naša poduzeća iz oblasti slatkovodnog ribarstva, navedeni Osnovni zakon o upravljanju itd.

od vanredne je važnosti. Član 1. toga Zakona kaže: Tvornicama, rudnicama, saobraćajnim, transportnim, trgovinskim, **poljoprivrednim**, šumskim, komunalnim i drugim državnim poduzećima, kao općenarodnom imovinom, u ime društvene zajednice upravljaju radni kolektivi u okviru državnog privrednog plana, a na temelju prava i dužnosti utvrđenih zakonima i drugim pravnim propisima. — Radni kolektivi ostvaruju ovo upravljanje preko radničkih savjeta i upravnih odbora poduzeća i radničkih savjeta i upravnih odbora viših privrednih udruženja, u kojima je udruženo više privrednih poduzeća. — Član drugi kaže: Radnički savjet poduzeća i radnički savjet višeg privrednog udruženja biraju i razrješavaju radni kolektivi. — U manjim poduzećima, cio radni kolektiv sačinjava radnički savjet. — Prema članu 10. u poduzećima, koja imaju manje od 30 radnika i službenika cio radni kolektiv sačinjava radnički savjet.

Osmog dana po objavljenju u »Službenom listu FNRJ« stupio je na snagu Osnovni zakon o upravljanju, to jest 13. VII. 1950., a 22. VII. o. g. izišlo je i stupilo je na snagu Uputstvo za provedbu prvih izbora radničkih savjeta itd. Po općim odredbama (I), t. 1., prvi izbori radničkih savjeta državnih privrednih poduzeća izvršit će se najkasnije do 15. IX. 1950. g., a na način propisan u Uputstvu. Po 6. točki Uputstva (st. drugi) broj se članova radničkog savjeta ima odrediti najkasnije 15 dana po stupanju na snagu Uputstva, t. j. do 6. VIII. 1950.: — po t. 8. u poduzećima koja imaju 6 i manje radnika, ne bira se upravni odbor, a prava i dužno-

sti upravnog odbora vrši cio radni kolektiv. — Po t. 19. u spisak birača upisuju se radnici poduzeća, koji su prema postojećim propisima zaključili ugovor o radu, kao i ostali službenici poduzeća.

Po čl. 25. Osnovnog zakona upravni odbor poduzeća bira se iz reda radnika, tehničkog i inženjerskog osoblja i drugih službenika poduzeća, koji imaju biračko pravo. Najmanje tri četvrtine članova upravnog odbora moraju biti radnici koji rade neposredno u proizvodnji, odnosno u osnovnoj privrednoj djelatnosti poduzeća. — Po čl. 23. Osnovnog zakona radnički savjet bira, razrješava i smjenjuje upravni odbor poduzeća ili pojedine njegove članove.

Po članovima 23. i 27. Osnovnog zakona Radnički savjet i upravni odbor imaju vrlo važne zadatke. Radnički savjet odobrava osnovne planove i završni račun poduzeća, donosi zaključke, za upravljanje poduzećem i za ostvarenje privrednog plana, bira upravni odbor (vidi gore), donosi pravila poduzeća uz potvrdu upravnog odbora višeg privrednog udruženja odnosno nadležnog državnog organa, raspravlja o izvještajima o radu upravnog odbora i donosi zaključke o odobravanju njegova rada, raspravlja o pojedinim mjerama upravnog odbora i donosi zaključke o njima, vrši raspodjelu onog dijela akumulacije koji ostaje na raspolaganju poduzeću odnosno radnom kolektivu. — Upravni pak odbor sastavlja prijedloge osnovnih planova poduzeća, donosi mjesečne operativne planove, stara se pravilnom poslovanju poduzeća, sastavlja prijedlog za unutrašnju organizaciju poduzeća i prijedlog sistematizacije radnih mjesta, sastavlja prijedlog pravila o radnom redu u poduzeću i donosi mjere za učvršćenje radne discipline, rješava o postavljenju službenika za rukovodeće položaje u poduzeću, donosi rješenja po-

vodom prigovora radnika i službenika na rješenja o otkazu i unutrašnjem rasporedu na poslove, poduzima mjere za unapređenje proizvodnje poduzeća, a naročito za racionalizaciju proizvodnje, povećanje proizvodnosti rada, sniženje troškova proizvodnje, poboljšanje kvaliteta proizvoda, provođenje štednje, smanjenje otpadaka i škarta, rješava o pitanjima radnih normi u poduzeću, rješava o proglašenju udarnika i o racionalizatorskim i novatorskim prijedlozima, poduzima mjere za stručno uzdizanje radnika i službenika poduzeća, kao i za njihovo raspoređivanje na pojedina radna mjesta, stara se o pravilnoj primjeni propisa o radnim odnosima u poduzeću, o plaćama, nadnicama i unapređivanju radnika i službenika, o zaštiti rada i socijalnom osiguranju, kao i o poboljšavanju životnih uvjeta radnika i službenika u poduzeću, donosi plan korištenja godišnjeg odmora radnika i službenika u poduzeću, poduzima mjere za zaštitu i pravilnu upotrebu općenarodne imovine kojom upravlja poduzeće, i mjere za otkrivanje, sprečavanje i otklanjanje pojava štetočinstva, rasipništva, i drugih oblika nesavjesnog odnosa prema općenarodnoj imovini. — Upravni odbor poduzeća je odgovoran za izvršenje plana i pravilno poslovanje poduzeća.

Upravljanje državnim privrednim poduzećima podvrgava se novim Osnovnim zakonom, važnim promjenama. Radnički kolektivi, uz suradnju državnih organa i direktora, vrše svoja prava i zadatke sa ciljem da se živim i pravim sudjelovanjem radnih ljudi u rukovođenju poduzećima i poslovima osigura najbolji uspjeh privrednog rada. Za takav uspješan rad zahtijeva se od svih koji u njemu sudjeluju, puno zalaganje, pun ulog iskustva, znanja i čvrste volje, da

ca i službenika
nutrašnjem ras-
zima mjere za
e poduzeća, a
iju proizvodnje,
rada, sniženje
oboljšanje kva-
ođenje štednje,
karta, rješava o
u poduzeću, rje-
rnika i o racio-
skim prijedlozi-
stručno uzdiza-
a poduzeća, kao
nje na pojedina
o pravilnoj pri-
odnosima u po-
nicama i unapre-
benika, o zaštiti
uranju, kao i o
uvjeta radnika i
donosi plan ko-
mora radnika i
poduzima mjere
ipotrebu općena-
pravija poduzeće,
sprečavanje i ot-
očinstva, rasipni-
esavjesnog odno-
noj imovini. —
ća je odgovoran
avilno poslovanje

m privrednim po-
novim Osnovnim
omjenama. Rad-
uradnju državnih
eše svoja prava i
se živim i pravim
ljudi u rukovode-
ovima osigura naj-
og rada. Za takav
a se od svih koji
mo zalaganje, pun
i čvrste volje, da

bi se rad mogao razvijati u korist za-
jednice i svakog radnika, dakle u smislu
i duhu ciljeva, koji su svojstveni prav-
vom socijalističkom poretku.

U našoj grani slatkovodnog ribarstva
načela što življe suradnje spomenutih
triju faktora je i dosad bio na zamjer-
noj visini. Rezultati nisu izostali. Mo-
glo se desiti, da su konkretne okolnosti
u svom ili onom času i slučaju bile ma-
nje povoljne za konačni privredni uč-
inak, jer rad naše grane zahtijeva mno-
go toga, što se tiče prirodnih i pogon-
skih preduslova, ali kad se promatra
prosječni uspjeh cijelog posljertanog
doba 1945—1950, može se reći, da je taj
uspjeh bio pozitivan i da su, uzevši sve
u svemu, povoljni momenti bili bitno
jači od nepovoljnih. I u reorganizaciji
naše privrede i uprave sudjeluje naša
grana uspješno. Smanjivanje i pojefti-
njenje samog aparata i povećanje pri-
vrednog efekta, to je cilj, za kojim se
ide. Samo je prirodno, da se tu i tamo
katkad nailazi na probleme i poteškoće,
ali iskustvo, praksa pokazuje, da se gra-
na kao takova znade snaći i da znade
bez mnogo lutanja naći svoj pravi put.

Još je prerano da se govori o konaž-
nim i općim rezultatima, djelo reorga-
nizacije je tek u toku, i niz mjera u
tome pravcu još nije iscrpljen, ali na-
preduje se, jer su ciljevi i potrebe jas-
ni. Radi se o tome, da se proizvodnja
drži na dobrom kvalitativnom i kvanti-

iativnom nivou, da se i privredne po-
trebe i interesi radnika i službenika za-
dovolje, dakle da se udovolji privred-
nim i socijalnim potrebama, da se osi-
gura privredni napredak i rad i život-
na mogućnost radnom čovjeku. Takvo
udovoljavanje odgovara najbolje velikim
tekovinama naše narodno-oslobodilačke
borbe i velikom programu izgradnje što
ga provodi naše partijsko i državno ru-
kovodstvo na čelu sa drugom Maršalom
Titom.

Mjerama opet, koje su donesene ta-
koder u zadujim mjesecima te su bile
namijenjene ustaljivanju radne snage i
reorganizaciji socijalnog osiguranja, bio
je cilj, da se radnom čovjeku dâ stabil-
nija pozicija u našem sveopćem radnom
procesu i socijalnom razvitku, pa i te
mjere treba promatrati i ocijeniti u vezi
sa takvim dalekosežnim zakonodavnim
djelima kao što je Osnovni zakon o
upravljanju privrednim poduzećima po
radnim kolektivima.

Ušli smo u drugu polovicu 1950. g.,
pa mislimo već na buduću godišnji re-
zultat. Naša grana slatkovodnog ribar-
stva imat će da ispita mogućnosti i iz-
glede naše proizvodnje, naše prođe u
zemlji, našeg udjela u narodnoj prehra-
ni i naših mogućnosti izvoza.

Nema sumnje, da će ribarska privre-
da u općoj reorganizaciji uprave i pri-
vrede zauzeti dobro mjesto.

**RAJONSKO UGOSTITELJSKO PODUZEĆE »PLITVICE«
GUNDULIĆEVA UL. 8 — ZAGREB — GUNDULIĆEVA UL. 8**

RUKOVODI SVIM KATEGORIJAMA UGOSTITELJSKIH
RADNJA, TE SPECIJALNIM RIBLJIM RESTORANOM
»AKVARIUM«, U MASARYKOVJOJ UL. 13, GDJE SE
PRIREĐUJU SVE VRSTE JELA, OD MORSKE I SLATKO-
VODNE RIBE, PA SE PREPORUČUJE ZA POSJET